

UROZ HAYDAR
WHITE SHADOW

BAHROM RUZIMUHAMMAD
DAVSAMAN

AZAM OBIDOW
A MIRACLE IS ON THE WAY

Тошкент
«Zarqalam»
2005

Special thanks to Rachell Harrell, an American amateur of Uzbek modern poetry for her kind and sincere assistance in preparation of the present collection.

Dear readers, the authors would appreciate to receive your kind opinions about this book. Please feel free to e-mail at: azam_obidov@yahoo.com

Муҳаррир: Мухторжон Адашев
Техник муҳаррир: Ихтиёр Саид
Мусахҳиҳ: Зилола Асқарова

© UROZ HAYDAR,
BAHROM RUZIMUHAMMAD,
AZAM OBIDOW

P R E F A C E

For lovers of poetry this collection is a rare gift. It opens the door into a world of verse almost completely unknown to English-speaking readers. Although the Uzbek classical tradition— or at least the Turko-Persian literary matrix from which it sprang— has long been accessible to both experts and intrepid amateurs, Uzbek modernism is truly terra incognita.

The movement stems from impulses common to all «modernisms» — a reaction to the perceived exhaustion of language, a wariness of the ideologies implicit in certain artistic forms— yet the Uzbek national experience has given it a distinctive shape. Uzbek poets have not lost touch with their literary past, but rather seek to reinvigorate the old, applying traditional imagery and themes in surprising new contexts. Perhaps because the style does not represent an utter rejection of earlier traditions, Uzbek modernism has not fallen into the traps common to much contemporary verse. It is not experiment-for-experiment's-sake. It is not self-referential to the point of opacity. Instead, it reminds the reader of the unexpected beauties of the mundane. It champions the ordinary person's capacity for love, for patience, for insight. It gazes through daily life into the divine.

Today's Uzbek poetry is the quirky, thoughtful expression of a language finding itself a new voice; a people finding themselves a new way in the world. Through A'zam Obidov's excellent translation, English-speaking readers will hear (for the first time in such an extended format) the voice of the foremost of the current generation of Uzbek poets. We have much to learn from it.

Rachel Harrell
January 29, 2005

WHITE SHADOW

Кетсам дейман узоқ ёқларга,
Юрак эса заминдек жимдир.
Кўшиқ айтгим келур боғларга,
Ахир, мени кутмоқда кимдир.

Тўр тўқийди офтоб дарёда,
Лек дарёнинг тутгани кумдир.
Юрагимда товушсиз садо,
Ахир, мени кутмоқда кимдир.

Акс-садо эрур бу Хаёт,
Кўрғонида топганим чимдир.
Гоҳ лол этур ўзгача баёт,
Ахир, мени кутмоқда кимдир.

Дийдоримга тонглар йўл қараб,
Кўз тикканим отам, синглимдир.
Вақт қушини занжирбанд айлаб,
Ахир, мени кутмоқда кимдир.

Кимдир мени кутмоқда, ахир.

* * *

I wish to leave away a long way off,
But my heart is silent as the ground.
I want to sing to gardens lovely songs,
Someone waits for me, you see, around.

In the river the sun knits a net,
But the river always holds sand.
In my heart there's a noiseless sound,
Someone waits for me, you know, around.

In actual, this life is like an echo,
In it's fortress only grass I found.
And sometimes surprises me the rest,
Someone waits for me, in fact, around.

Every morning my farther and my sister
Look forward to my coming in the road.
Tightly chaining up a bird of time
Someone waits for me, you see, around.

Someone waits for me, in fact, around.

ОҚ СОЯ

О, оқ соя - оппоқ арғумоқ,
Хаёлларим сувдай сачратдинг.
Кўл юзига ташлабми увоқ,
Юлдузлардан куйлар таратдинг.

Кўшиқ бўйи келур сабодан,
Хаёл қизин қучади фалак.
Сомон йўли – ойдин наводан
Иссиқ нондай узилди юрак.

О, оқ соя – оппоқ арғумоқ,
Ёлларингда жаранглайди тун.
Асрий орзу – зулматни қувмоқ,
Кошки зулмат тугаса бутун.

О, оқ соя – оппоқ арғумоқ,
Оқ илондай ойдин сўрайсан.
Юлдузлардан ёқиб шамчироқ,
Тунни табассумга ўрайсан.

О, оқ соя – оппоқ арғумоқ.

СЎЗ

Сўз қуш эмас, заминдан оғир,
Аммо парвоз этиши мумкин.
Осмон унинг ёлғиз қаноти,
Замин эса чехраси унинг.

Сўз шундайин сахий ва хотам,
Фалак тошин бетин тарайди.
У оламга боққанида ҳам
Қуёш кўзи билан қарайди.

A WHITE SHADOW

Oh, white shadow – a white saddle-horse,
You have spattered as water my thought.
Having cast the crumbs on lake shore
From the stars you spread the tunes a lot.

Wind is giving out smell of song,
Heaven is embracing fancy's daughter.
From the Milky Way – a brilliant tone
Heart fell down as a fervent patty.

Oh, white shadow – a white saddle-horse,
Night is jingling in your lengthy manes.
To drive dark is old dream, by force,
It wishes darkness never will remain.

Oh, white shadow – a white saddle-horse,
Like a serpent you ask always light.
Setting fire from the distant stars
In a splendid smile you wrap up night.

Oh, white shadow – a white saddle-horse...

WORD

A word is not a bird, it's heavier
Than the earth and it may fly too high.
Its only wing is the endless sky,
The earth is its open face.

A word is such a lavish and generous,
It combs a stone of the heavens without a cutter.
Even when it looks at the world
It'll glance with the eyes of the sun.

ҚАМОҚХОНА ҚЎШИҒИ

Тулпор кунлар қамалиб ётар,
Панжарага тирмашган осмон.
Вужудларни илкис уйғотар,
Хуркитади кўзларни исён.

Овозлар ўрмалаб деворда
Тирноқларда қон бўлиб қотар.
Панжарани бузолмай, куйиб,
Тулпор кунлар қамалиб ётар.

Манов чим ташийди қурғали қўрғон,
Кўчадан тош топса уйга ташийди.
Кўйхона қурай деб бошқаси сарсон,
Қишлик емиш йўқ деб гоҳ бош қашийди.
Отбоқар отининг ёлини силаб
Неча кўпкаридан зотлар умидвор.
Хотин-ку эрига дуолар тилаб
Бир узук ўйида туну кун бедор.
Хуштак чалганича ўз боғи қолиб
Кўшни бола кўшнин боғини тошлар.
Найчи тўй пойлайди найини чалиб,
Гоҳо тўй талашиб оқартган сочлар.
Бу не талотумдир, бу не иддао,
Ҳар ким ўз йўлида боргайдир илдам.
Қачон қўрғон қургай, ё топгай наво,
Билмам, ҳамма учун яшаган одам.

PRISON SONG

Racer days are imprisoned,
The sky climbs at a fence.
Riot wakes the body up,
And it frightens the eyes.

Voices creeping in the wall
Will harden in the nails.
Unable to destruct the fence
Remain arrested the racer days.

This man carries straw to build a mound,
Takes a stone found in the street.
The other one is troubled to build a shed,
There isn't hay he says and scratches his head.

A groom rubbing hair of his horse
Is so hopeful to win the horserace.

His wife praying everyday for God
Dreams only of a ring, in short.

A whistling boy that stones not his garden
But the orchard of the other neighbors.

A flutist waits for wedding all long day,
Sometimes with quarrel his hair turned gray.

What the brawl is this and what's the trouble?
Everyone is going in his way.

Who knows, when will build his life a man
Living for all people every day?

МУСАВВИРГА

Мен кўкламни чизиб бер десам,
Чизиб бердинг хазонрез фаслин.
Япроқлардек тўкилди шу дам,
Унда кўрдим айрилиқ расмин.
 Нигоҳимда титради жаҳон,
 Сувга тушган кўзгудай тиндим.
 Бездирганди тунов саратон,
 Изғиринда шафақдай сўндим.
Лов-лов ёнур боғлар ўт қалаб,
Дарахтларнинг тили тугилган.
Ихтиниб-да фалакни алдаб
Менинг каби замин тўкилган.
 Топиб беринг баҳорим десам,
 Учрашувга чорлашар кузни.
 Йўқотганга ўхшаймиз ошнам,
 Икковмиз ҳам баҳоримизни.

НОМАЪЛУМ ОДАМ

Ҳамма мендан безор, мен ҳам ҳаммадан,
Биров оч қолдими, тўқми, ишим йўқ.
Нотаниш оролга йўлчи кемадан
Тушиб қолган каби қалб урар қаттиқ.

Мана қайтмоқдаман энг сўнгги овдан,
Эркинман, тош отиб ўйнаш – бу ишим.
Ахир тўкилмаган қарғиш, мақтовдан
Ўттиз икки тишдан биронта тишим.

“Салом”, “хайр” сўзи чўчитмас асло,
Чўчитмас кўз ёшу маломат, алам.
Кимнинг газагига малҳамдир, илло,
Номаълум оролга айланган одам.

TO AN ARTIST

I asked you to draw a green season,
But you made a fall.
It fell down as leaves at once,
I saw a picture of separation in it.

The world trembled in my eyes,
I cooled as a mirror in water.
The heat annoyed me that day,
I stewed as horizon in the cold.

Gardens are as red as ardent,
Trees are dumb.
Deceiving the heavens as me
The earth fell down.

Give me my spring, I ask them,
But they call the fall.
It seems to me, my friend,
We lost our spring.

STRANGER

All people hate me and I annoy them,
I don't care they are full or hungry.
As a traveler left in a desert island
My heart beats quickly.

I'm returning from the last hunting,
I am free and throwing stones is my business.
After all no tooth from thirty-two has fallen
From the curse and praise.

The words "hello" and "good-bye" do not frighten,
Teardrop, reproof and distress do not scare.
But a man turned into an unknown island
Is the remedy for someone's illness

Йўқ, бошимга қўндирмангиз тож,
 Илтифоту каромат нечун.
 Олам асли тўланмаган бож,
 Шу заминни севганинг учун.
 Тириклик бу – иқрорлик, холос,
 О, интиқом – ҳурлик нишони.
 Сен ўзингдан бўлдингми халос,
 Топтар, янчар Эркнинг кишани.
 Пардай тўзар руҳинг қаноти,
 Тошдай тегар мурувват, олқиш.
 Қиқирлайди қонига ботиб:
 Ҳаёт – мушук оғзидаги қуш.

АҚИДАПАРАСТ

Тарозида тортар шамолни,
 Вақт вазнин аниқласам дер.
 Савоб атар кун-тун уволни,
 Сени қир деб, ўзин атар Ер.
 Агар тахтга қўнғудай бўлса,
 Ер юзини қоплагай туман.
 Кувлаб солгай рўбарў келса
 Пайғамбарни ҳассаси билан.

ЭҲТИЁТКОР БОШЛИҚ

Жинлар гулхан ёқиб базм қураб,
 Гоҳ ирғишлаб, гоҳ думалашар.
 Уни эса яланғоч этиб
 Масхаралар гоҳида тошлар.
 Қўл-оёғин боғлашиб сўнгра
 Чўққа ташлаб қилур сазойи.
 Чапак чалар мулозимлари,
 Мамнун қаршиларди қазойин.
 Мушт тушгандек юзига туйқус,
 Уйғонаркан келиб ҳушига.
 Уйқусини бузгани учун,
 Ҳайфсан эълон қилди тушига.

No, I don't need a crown,
What for kindness and wonder?
The world is an unpaid duty,
Because you love this land.

Existence is confession only,
Oh, revenge is evidence of freedom.
Have you get rid of yourself,
Chain of liberty treads down and grinds.
Wings of spirit dishevels like a feather,
Charity and applause seem like a stone.
It giggles all in blood:
Life is a bird in the mouth of the cat.

BIGOT

He weighs wind on a scale,
He wishes to determine weight of time.
He calls squander a kind deed,
He thinks he is the earth and you' re a hill.
If he becomes a king
The world will be in mist.
If he meets a prophet
He will oust him with his stick.

A CAUTIOUS PRINCIPLE

Genies feast around the fire
They leap and somersault.
Stones make him naked
And make a mock of him.
They muffle up his hands and legs,
Cast him to the fire.
The genies applaud everywhere
They look at his dying.
As if someone stroke fair in his face,
He wakes up at once.
And he rebuked his dream
Because it broke his sleep.

ГЎДАК

Дунёда энг тоза чечакдир,
Дурдан тоза, шабнамдан тоза.
Бокиралик бобида арзир
Фалак ундан олса андоза.

Биров билан асло иши йўқ,
Фақат танир қувонч, кулгуни.
Оғрийдиган ақл тиши йўқ,
Алдайдиган сўзи йўқ унинг.

ШОИР СЕВГИСИ

Сен чуқур хўрсиндинг, қоя кўчмади,
Хўрсиниқ елидан барг ҳам учмади.
Новвой кутганидек тандир совушин,
Фақат вужуд туйди ернинг товушин.
Юрак қумсоатдай тўкилди нечун?
Тўхтатолмас юзта Геракл кучи.
Вақт – харсанг бўлса, қумга айланар,
Қара, бир нуқтага бир ўт бойланар.
Жоним, аразлама, хўрсинма асло,
Сенсиз бутун борлиқ қолгай бенаво.
Ана кўзларингда типирлаётир
Муҳаббат дорига осилган шоир.

ҚАЙТИШ ЧИПТАСИ

Куёш мангу сайёҳ, чиптасиз аммо,
Сайёралараро кезади бекут.
Булут тўсганда ҳам чурқ этмас зинҳор,
Оқил мўйсафиддек сўзида собит.
Вақтнинг чиптаси йўқ, тинмай талпинар
Қайсар йўловчидай ортга бурилмай.
Ана, итоатсиз талпинар миллар
Абадият тошига урилмай.
Ўжар ой пилладай титилиб юзар,
Ортга бурилишдан қилгандай ҳазар.
Уларнинг ҳаммаси, тушунинг, асли,
Унутиб қолдирган қайтиш чиптасин.

INFANT

The pure blossom in the world,
Better than the pearl and dew.
And the sky may take a mould
From his purity anew.

It's all the same to him, in fact,
Only for enjoyment fit.
A wisdom toothache is neglect,
He has not a word to cheat.

POETS' LOVE

You heave a groan, a rock didn't move,
A leaf did not grow from the blow of the groan
Like a baker waiting for cooling his oven
Only a body felt the sound of the earth.
Why did my heart slope down like a sandglass?
Hundred Hercules can't stop it.
If time is a rock, it will turn to sand,
Look, one thing is tied up to one place.
My darling, do not take offence and never sigh,
The entire world is dull for me without you.
In your eyes there is a troublesome poet
Come to the gallows of Love.

RETURN TICKET

The sun is the eternal traveler, but it has no ticket,
It tours through the planets unluckily.
When overcastted it says nothing,
It keeps the word as a clever old man.
The time has no ticket; it is always in advance
Like a stubborn traveler does not look back.
Look, disobedient hands of the watch strive
Not being touched with the stone of eternity.
The stubborn moon is moving frayed like a cocoon
As if it disdains from stepping aside.
Know, all of them, in actual,
Forgot to take their return tickets.

Translated by Azam Obidov

BAHROM RUZIMUHAMMAD

DAVSAMAN

Тош каби кучли, оловдек ақлсиз,
жйда гули каби фаслга бепарво,
гўдак каби итоаткор.
Ғоят итоаткор,
ҳатто ўз овозидан ўзи кўрқади
чўчиб тушар ўз хуррагидан.

ТЕЛБА

Битта пар юлиб олар-да, кушдан
тупроққа кўмар
сўнг эса
куш униб чиқмоғин кутади телба.
Бир ҳовуч уруғни
куш уясига ташлаб ўтару
майса унмоғига ишонар қаттиқ.

ҚОРА МУШУК

Тунда ҳамма ухлайдиган пайт
чақалоқ йиғисин ўғирлаб аста
ташқарига чиқиб кетар у.
(Чўчиб уйғонади бир аёл
уйку ва бедорлик оралигида
алла қотиб турар айтилмай).
Ташқарида гўдак йиғиси
қоп-қоронғи бўшлиқ ичида
баттар кучаяди, баттар кучаяр.
(Чўчиб уйғонади бир аёл
уйку ва бедорлик оралигида
алла қотиб турар айтилмай).
Адашиб юрибди бир йиғи
бу товушни ким ўғирлаган
қоронғида кўриб бўлмас ҳеч

As strong as a stone, mindless as fire,
as blossom of loeaster remains indifferent to seasons
obedient as a baby
too obedient,
even he's afraid of his own voice
he quivers from his own snoring.

INSANE

He plucks a fowl
buries into the soil
and then
waits for vegetation of a bird.
He casts seeds in cupped hand
to a bird's nest
and believes that grass will grow there.

BLACK CAT

At night when all people go to bed
stealing a baby's cry on the sly
it will go out.
(flinching wakes up a woman
between the sleep and insomnia
lullaby stiffens)
A baby's weeping outside
within the black emptiness
it increase more and more
(flinching wakes up a woman
between the sleep and insomnia
lullaby stiffens)
Weeping is going astray
who stole this sound
it's impossible to see it in the darkness

ДОНИШМАНДНИНГ КИТОБИ

Донишманднинг
яшил муқовали китобини
ўқийсан

аста-секин
худди чувалчанг қўзғолаётгандек
чивиннинг шаклига кирар ҳарфлар
қанотини қайраб турар сен ўқиётганда
ўқиб битирсанг учиб кетарлар

Донишманднинг яшил муқовали китоби
ҳарфлардан бўшаб қолади
туткунликдан сен бўшатдинг уларни
янчилган одамларни кўрасан кейин

орзу-умидларни териб оларлар
қайтадан-қайтадан
ян-чар-лар
қулоқни бекитасан
кар бўлишдан қўрқиб

Донишманднинг яшил муқовали китоби
мангу қабртош
бундай тошни умрим бино бўлиб кўрмадим
нима қилмоқчилар ўзи бизларни

A SAGE'S BOOK

You read
a green-bound book
of a sage

gradually
like a worm that's moving forward
letters take the form of a midge
when you read it sharpens its wings
they fly away when you finish reading

the green-bound book of the sage
empties from the letters
you set them free from prison
you'll see the ground people then

they pick derams and hopes
again and again
they grind
you'll close your eyes
not to become deaf

The green-bound book of the sage
is an eternal tombstone
I've never seen such stone
is it a steel lattice
what are they going to do with us

Ўқийсан
Ўқийсан
қабртош битикларин энди бирма-бир
зангори қанотларин тараб
Митти фаришталар
кўзингдан бекиниб туришар
Кўз югуртирсанг бас
бир-бирин пинжига киргудек
дир-дир титрарлар

Раҳм-шафқат қил
олисроқ кетгил
худо қарғаган ўшал донишманднинг
эрмак учун яратган Машғулоти қошидан

Мени танимга занжирбанд қилдилар

пайпоққа
ковушга
кўйлакка занжирбанд қилдилар мени

бир куни барчасин ташлаб кетарман
менга ёпишиб
руҳим қолажак омон

Энди мен
энди мен
қачон бир эркинроқ яшайман
шу сўнги ҳалқадан қутулиб

again and again
you read
epitaphs
combing their green wings
tiny angels
hide themselves from your eyes
when you look at them
they tremble
as they seek shelter
in each other's bosom

show mercy
keep away
from the funny Exercise
of the accursed sage

They enchained me to my own body

to socks
boots
and shirts they enchained me

once I will leave all of them
my spirit will only stay
safe and sound

now I
now I
when shall I live free
getting rid of this last chain

салгина губордан тарс ёрилган гул
 қушнинг хонишини ютган эй гунча
 тун чўксин илоҳий тусга кирасиз
 гўё тонг отмайди энди ҳеч қачон
 қиёматга қадар барглар шивири
 ой шуъласи-ла тузган иттифоқ
 шафақ товланаркан худди ёқутдек
 кўрқинчли туюлар бойўғли саси
 аммо хуш ёқади менга бу кўрқув
 борлиқни эгаллар оқ қора қизил
 бир-бирига халал бермайди ранглар
 ҳаммаси ўзича танҳо ва ёлғиз
 Бу оқшомнинг мунгли қўшиғи

ДАВСАМАН

Профессор Ингеборг Балдауфга

Жунлари хурпайган ва йилтироқ
 кўзлари қип-қизил
 тумшуғи узун
 нафис ҳаракатлар ила
 мозордан мозорга сакраб юради
 Икки томчи қондек кўзларини
 тикиб турар экан зимистонликка
 хувиллаб юборар дафъатан
 Ой шуъласини кўзғотади юлғунлар
 қотиб ухлар минг йилги тупроқ
 туш кўришга-да қувватсиз тупроқ
 таралиб туради бир ҳорғин йиғи
 Жомеъ масжидининг қуббаларида
 шуълалар бир-бирин изидан қувар
 ҳалқа бўлиб айланади сўнг
 Чинқираб йиғлайди чақалоқ
 юлғунлар жўр бўлар тупроқ ҳам
 қовжираган овоз ила йиғлайди
 қуббаларга урилади чинқирӣқ

a flower cracked from the smallest dust
a bud that swallowed tune of singing bird
night falls and you become celestial
 as if dawn will never light today
 until doomsday whisper of the leaves
 with the moon-light entered into union
when horizon flashes as a ruby
it seems that voice of owl is so awful
but I take great pleasure from this fear
 white red black come over all subsistence
 colors do not hinder one another
 each of them is lonely and unique
 It's a sorrowful song of the night

DAVSAMAN

To professor Ingeborg Baldauf

Hairs are tousled and bright
eyes are very red
beak is long
with tender motions
leaps from a grave to another
 when glaring at darkness
 with the eyes like two drop of blood
 empties all of a sudden
Verdure disturbs the moon-light
millennial soil is in strong asleep
so weak soil that not able to dream
one can hear a weary weeping
 on the dome of the praying mosque
 light rays pursue each other
 and revolve like a circle
a baby weeps noisily
the soil that the grasses join
weeps with faded voice
cry strikes against the domes

Шунда икки оёғида тик турар давсаман
руҳлар даврасига қўшилар келиб
уларнинг бемаъни ўйинларини
кузатиб жим қотар
давсаман шу тахлит ухлайди

Ўйғонмоқчи бўлади давсаман тонгда
жисмини ҳеч сезмайди бироқ
кўзини очишга уринган маҳал
ярқ этиб гуллайди юлғун ғунчаси
эриб битганини шунда билар у

Жомеъ масжидининг қуббаларида
бўртиб улғаяркан маҳобат
арвоҳлар нафасин ичга ютади

Мозористон тунининг подшоҳи
жисмини шабнамга улашган махлуқ
жунлари ҳурпайган ва ялтироқ
кўзлари шафақранг
овози қора
чақалоқнинг кўзига менгзар овози

then davsaman stands in its two legs
joins the circle of spirits
watches their senseless game
and keeps silence
davsaman sleeps like this

davsaman wants to wake up in the morning
but it does not feel its own body
when it tries to open eyes
bud of verdure blooms at once
only then it knows that became so melted

On the dome of the praying mosque
when swelling up the majesty grows
the spirits hold their breath

King of the cemetery night
a creature distributed its body to dews
tousled and bright
red-eyed
black-voiced
its voice is like a baby's eye

Translated by Azam Obidov

ҚАРҒАЛҒАН

Эй булут кемтигини топиб
ой нури ила ишлов берувчи пардоз қилувчи
шамолга бундай эсма деб қуёшга ва ойга дахли
бўлмаган нурларга бундай тушма деб танбеҳ берувчи
эй майсалар ҳидини гуллар ҳидидан ажратиб
тафовутини имо-ишора билан тўғри кўрсатувчи
сойлар шилдирашида булбулнинг саҳарги нолишига
ўхшайдиган ушоққина нолани топиб берувчи
ёмғирдан кейин мевалари сархил пишган боғда
қора анжирнинг димоқни ёргудек ширин шакар ифорини
руҳ товланишларига ғоятда фойдали деб билувчи
ва дунёдан умидини узган кўзлари нурсиз кампирга
бадани жунбушга келган бокира пайтларини эслатувчи
яъни одам ва қурт-қумурсқа дарахт япроқ тош ҳамда
шаҳарлар ҳамда фасллар сиёсатлар тузумлар саркардалар
роҳибалар ва фоҳишалар мазҳаблар қуфрнинг хилма-хил
шакллари ўлганларидан сўнг йитганларидан сўнг барибир
йўқлик дея аталувчи чоҳда ўзаро тутатиши зарурат
эканлигини чуқур тушунган ва буни тушунтира олмай
дилтанг бўлган зот
Сен улуг ибтидодан нарироққа бир қадам босдинг
шу боис Аллоҳнинг қаҳри келди
пайғамбар қарғади сени
шайтони лаиндан-да баттарроқ бўлдинг
бирок сенинг руҳиятингни тўлдирган завқу шавқ
икки дунёда ҳам йўқ фақат сенда бор
эй абадий йиғи эй абадий кулгу эй абадий жимлик

Accursed

O you who found a flaw in a cloud
and touched it up with moonbeams
who told the wind not to blow like that
and scolded all lights but the sun and moon for shining
o you who distinguished the scent of green shoots from the
fragrance of flowers
and pointed out their difference with a gesture
who heard in the murmur of streams a distant sobbing
reminiscent of the nightingale's morning whine
who found the sharp-sweet smell of black figs
ripening in an orchard after the rain
essential to the sparkling of your soul
who reminded a dull-eyed old woman long since disenchanted
with this world
of how her virginal body once awoke
that man and insect tree leaf stone and
cities and seasons politics regimes gene-
rals nuns prostitutes sects all sorts of
infidels after they die after they're gone nonetheless
will fall together into the pit called non-existence
you who understand the deep necessity of all this but can't ex-
plain it
profoundly disappointed creature
You took one step away from the great beginning
and for this Allah's wrath descended
the prophet cursed you
you became worse even than satan
yet the ecstasy that fills your soul
no one in this world or the next no one possesses but you
o infinite weeping o infinite mirth o infinite silence.

ЖАЗАВА

Оллоҳдан ибо қилиб
Оллоҳ исмин зикр қилмасдан
қип-яланғоч
рақсга тушмоқда сўфи

Куйлаб юборади кўз ёшлари ҳам
энг шаффоф куйга
нафис бир кийимга
кийиниб-кийиниб
рақсга тушмоқда сўфи

Қазои муаллақ
қазои мутлоқ
хирқасига ўралиб маҳв бўлдилар
осмон илашади оёқларига
тирноғига ёпишади юлдузлар

Куёшни коптоқдек ўйнайди сўфи
уммонни ҳовучлар соҳибкаромат
анал-ҳақ анал-ҳақ
жазавага тушиб
нени яратишни билмайди сўфи
Ўзини яратар такрор ва такрор

Энди рақс сўфига тушар
оҳанг айланади кўзларга

ECSTASY

Abashed before Allah
unable to speak His name
stark naked
the sufi dances

He bursts into song his tears sing with him
layer after layer he puts on
transparent melody
in the softest of garments
the sufi dances

Uncertain death
certain death
have folded themselves in his shroud and vanished
the sky tangles beneath his feet
stars clutch at his fingertips

The sufi plays ball with the sun
master of marvels he cups the sea in his hands
ana-l-haqq ana-l-haqq
entering ecstasy
unawares
he creates himself again and again

Now the dance is dancing the sufi
the music has become his eyes

Булбул нағмасини басталаган ким
ким ўйлаб топган ялпиз исини
барг титроғини ким қилган ихтиро
ким тушларни созлаб турувчи
олислатган ким юлдузларни биздан
тушнинг нарёғида нима бор экан
масхарабозларми жиддий кас бунда
тунданда узунроқ экан-ку андуҳ
андуҳ юлдуз соясимикин
нарвон тасир тусури момақалдироқ
Одам Ато жаннатдан тушаётганда
шундай шовқин турган эҳтимол
бир жудаям йилтироқ булут
еттинчи осмонга чиқиб кетган чоқ
ёнарқуртни ёндирган қай куч
юрақни илк бора тептирган нима
ким экан тушларни созлаб турувчи
ким ўйлаб топган ялпиз исини

* * *

Who wrote the score for the nightingale
who came up with the smell of mint
who invented the rustling of leaves
who orchestrates our dreams
 who put the stars so far from us
 what lies on the further shore of sleep
 is foolery a serious profession
 since grief is longer than the night
 is it perhaps the shadow of a star
could thunder be the creaking of the ladder
Father Adam climbed down out of heaven
maybe it's the clatter that came with him
while a single flashing cloud
shot up to heaven
 what power set the glow-worm glowing
 what first caused our hearts to beat
 who is the orchestrator of dreams
 who came up with the smell of mint

Translated by Rachel Harrell

A MIRACLE IS ON THE WAY

ЮРТ

Сени бор дунёдан айро кўрмадим,
Ёрқин мақтовга ҳам қилмасман тоқат,
Балки заминдирсан бебаҳо, қадим,
Балки само суйган азамат хилқат.

Гап фақат шундами, ахир саодат
Қучса бўлаверар ўзга элда ҳам,
Ё илиқ жонингга етса жароҳат
Топилур бефараз қўйилур малҳам.

Балки сендалигим бахтдир бир тугал,
Қувончим ҳам балки ғашликдан бисёр,
Фақат кўнгилдан бир кулишдан аввал
Ёзни қайғу учун сезаман айбдор.

Сени бор дунёдан айро кўрмасман,
Дил ҳам бир ўлкага боғланган жонмас,
Фақат шул сўровим: кенгликлараро
Нечун бутун олам Ўзбекистонмас?!

HOMELAND

I never take you from the world,
But don't go to make the praise,
Maybe country was you old,
Even sky the greatest says.

So right, a lucky can be one,
In any other place indeed.
Or pain in soul you have done
Find out lightly could in need.

I live completely in your side,
Gladness more than grief exists.
But when laughing from the bright
I'm to blame for rising fist.

I never take you from the world,
Heart is also not in run,
Why, I say, thus being gold,
Not all earth Uzbekistan?!

СЕЗГУМ КҰНГЛИМ ҰРНИДА ЖУРЪАТ

Мен яна бир кунни ўтказдим
Эртамга ҳам тирмашгайдир вақт.
Балки ютдим, ёхуд ютқаздим,
Умримни кўп қизғондим фақат.

Минг шижоат ва бир ўт қани,
Суякнинг бўш қотгани надир?
Ахир шунча яшаб уққаним –
Неки битта берилса – ҚАДР!

Сезгум кўнглим ўрнида журъат,
Етар, ортга судрама, эским,
Энди алдаб кетолмас фурсат
Бўлмасман ўз умримга кескич!

БИР ҚУШ БОР

Мен бир қушга ўхшар эмишман,
Мослик топиб ҳар йил фаслига,
Ёзимни ҳам танийман қисман,
Энди қанот чиққан аслида.
Лекин мени ўхшатманг, ҳайҳот,
Қуруқ номга мадҳия айтиб –
Шундай қуш бор, этсанг-да озод
Учиб кирар қафасга қайтиб,

Мени ўша қушга ўхшатманг!

БОКИРА ТУШЛАР

Ҳар кеч кипригимга илашар юлдуз,
Қошларим ортидан ой чиқар дилхун,
Қалбим дарбозасин чертибон, маъюс,
Ишқли қароғимга меҳмон бўлар тун.
Ҳар кеч, кечолмасман, кўксимни эзиб,
Самога тортқилар покиза қушлар.
Сиз йўқсиз, «Ўзимиз учолмасмиз» деб
Тўлғониб чиқади бокира тушлар.

I FEEL DARE IN

I have spent a day one more,
Time catches tomorrow already.
I may be won or lost a score,
But for life was very greedy.

Where is an action and a light,
What is up with softy bone?
In my life I see at last
What is one – as VALUE known!

Stop to pull back, old living,
I dare feel instead of heart,
Now time is not deceiving,
And my life I never cut!

THERE ARE SUCH BIRDS

I once said, that I'm a bird,
All the seasons fit to me.
To know myself I never could,
To fly around wings to be.
I ask you never say me like,
Sing for nothing, make ado -
There are such birds, if open task,
Always flying back they do.

Please never call me like that bird!

PURE DREAMS

Star in eyelash every night,
Rises from the brow the Moon.
Knocking gateway of the heart
Evening like a guest comes soon
Every night quits very hard,
Let's go, say me birds in teams.
"Where are you, we flying start -
Come near", say me pure dreams.

ОЗОР НАДИР

Озор надир, бўлурмиз зор-зор,
Фироқ надир, йироқ-йироқ йўл,
Бу дунёси бизга келур тор,
Кетажакмиз севгига мўл-кўл.
Оҳ орқали топурмиз паноҳ,
Юрак зил-зил, сохта хандалар,
Бу шундайин бебақо фано,
Ишқдан ўлар ишқсиз бандалар.

ТУН

Шукур, тинди шовқин. Сукунат.
Уй ортида зерикади ой,
Ухлаётир ҳорғин уқубат,
Йиғлаётган бахтдир, ҳойнаҳой.
Чор-атрофда мудрайди девор,
Босинқирар яланғоч тоқат.
Худудсиз бир Ватанни бедор,
Кўрқиб-кўрқиб кўриқлар соат.

ЙЎЛИМНИ ПОЙЛАЙДИ МЎЪЖИЗА

Ўрганиб қолсайди ўзингга,
Яшолмай қолсайдинг менсиз ҳам,
Севгимизга армон исинса,
Кўксимизда ёнса унсиз ғам.
Кўзимда ялтироқ умид бор,
Алданган чиқмаин даҳрга,
Бу севги мендан-да умидвор,
Сени ҳам қилажак сеҳргар!
Тилига қалқир сўз энтикиб –
Дилбарим, бокирам, ожизам...
Юракка меҳрдан тўн тикиб
Йўлимни пойлайди мўъжиза.
Алҳол қалб анчайин эзилган,
Жимгина юрибмиз тўнсиз ҳам,
Лек бир кун ўргансам ўзингга
Яшолмай қоласан менсиз ҳам!

HURT IS NOTHING

What is hurt, we do want meeting,
Parting's nothing, far the way.
Coming this world all non-greeting,
Full in great love go away.

Breathing ever takes refuge,
Heart is broken - laughter why?
Thus non-backing past is huge,
From the love all loveless die!

NIGHT

Thanks, stopped a noise. Just Silence,
The Moon is dull in home back.
The Grief is tired in the wildness
Maybe Luck in cold quakes.

All around a dozy Wall,
A naked Patience may disgorge.
An endless land - so being small -
Is saved by the frightened Watch.

A MIRACLE IS ON THE WAY

Let me get accustomed you,
Sans me you want to not exist.
Desire warms in loving true,
May blaze the grief at our breast.

My eyes keep hope in the bright,
I'm afraid the world is boaster.
This love is sure being smart,
It also makes you as a monster.

My darling, dapper, dove and angel,
Words in mouth rise with pleasure.
On the way waits me a miracle
From mercy it a robe measures.

At present heart is too oppressed,
We are silent out of cover.
But once I will get you used,
Without me you can live never!

ҚУРБОНЛИК

Секин кесиб олдим бошимдан бошлаб
Озгин қўллариму оёқларимни,
Тилим ҳам атиги экан бир тишлам,
Кўзларим тарк этди қабоқларимни.

Кўксимни иккига ажратдим шартта,
Аъзоим қолмади тиг тегмаган, тик,
Шукур, умрим бўйи энди бир марта
Ўзимдан орттириб қилдим қурбонлик.

Қурбим зиёфатга етмай ноилож
Тарқалишди олиб кераклигини,
Ё раб, теккани йўқ ҳеч битта муҳтож
Кўриб қонга ботган юраклигини!

ОНА

Эшик очар, кирар фаришта,
Меҳмон келиб қолар, эҳтимол,
Дея уйни қилиб саришта
Ярқиратиб артиб қўяр пол.
Ёши қари, сочлари оппоқ,
Оғриганин айтмайди белин.
Уйда эса ухлайди узок
Она бўлай деб қолган келин.

МЕН БАХТЛИМАН

Мен бир оддий ўғилман юртга
Амалларин сановчи ҳалол,
Кимдир қиё боқмайин ўтган
Ва кимдандир устун, эҳтимол.

Фам кўролмас ёлғизлигимни
Дилни таъқиб айлаган ўша.
Мен бахтлиман, бахтсизлигимни
Атрофимга сездирмай яшаб.

SACRIFICE

I cut my head in action,
Hands with legs raised voice.
My tongue was half a portion,
I had such many choice.

I divided chest to double,
Got rid of lids my eyes.
Mercy, I could, non-trouble -
The first time do sacrifice.

The feast was failure, sorry,
Nothing remained, but -
No person took in glory
My heart, which all in blood.

MOTHER

The door is opened early morning,
Maybe comes, as angels, a guest.
Mother, cleaning room, is worrying:
"I need to brighten all the rest."
She is so old, her hairs - white,
Pain in waste she doesn't say.
Still asleep - but - in the quiet, —
Waits a child her fiance.

I AM HAPPY

I'm a simple son of nation
Who considers deals so dapper.
Maybe someone hates my fashion,
But from others I am better.

Grief is jealous, I'm alone,
Thus in heart exists a torture.
I'm so happy that around
Nothing knows of my misfortune.

Мундарижа

Ўроз Ҳайдар. Шеърлар	4
Баҳром Рўзимуҳаммад. Шеърлар	16
Аъзам Обидов. Шеърлар	32

Босмахонага 2005 йил 5 май куни топширилди.
Босишга 2005 йил 25 май куни рухсат этилди. Ҳажми
3,5 босма тобоқ. Бичими 84x60 $\frac{1}{16}$. Адади 500 нусха.
20-сон буюртма. Баҳоси келишилган нарҳда.

«Мутаржим» шўъба корхонаси матбаа бўлимида чоп
этилди. Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, Қошиқчи
тор к. 1-уй.